

Polacy wobec obietnic wyborczych PiS

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

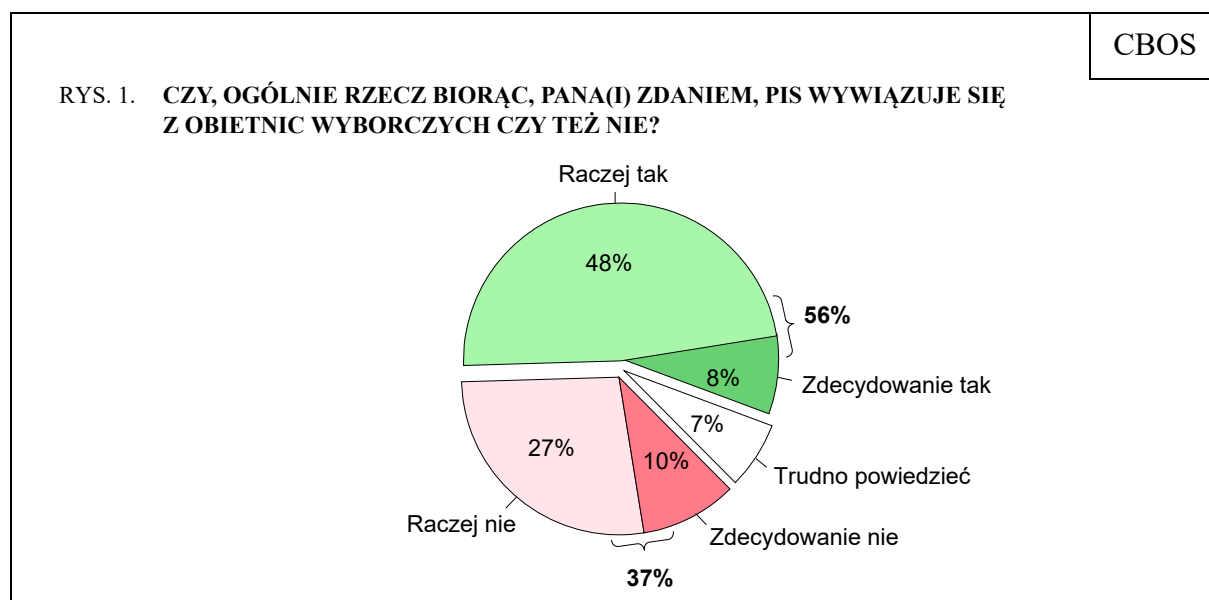
Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zwycięzcy kandydaci Prawa i Sprawiedliwości na urząd prezydenta i premiera w swoich kampaniach wyborczych złożyli szereg obietnic. Od czasu objęcia rządów przez Prawo i Sprawiedliwość część z nich została zrealizowana – w tym m.in. sztandarowy projekt 500+, realizacja innych jest w fazie przygotowań, a niektóre zostały odłożone w czasie. W sierpniowym badaniu¹ zapytaliśmy Polaków o to, jaki jest ich stosunek do obietnic wyborczych PiS – czy w ich przekonaniu partia rządząca wywiązuje się ze swojego przedwyborczego programu oraz czy realizacja obietnic wyborczych powinna się odbywać bez względu na koszty z tym związane.

Zdaniem ponad połowy Polaków (56%) Prawo i Sprawiedliwość wywiązuje się ze złożonych obietnic, w tym jednak tylko 8% nie ma co do tego wątpliwości. Przeciwnego zdania jest nieco ponad jedna trzecia respondentów (37%), w tym co dziesiąty (10%) wyraża swoją opinię w sposób zdecydowany. Siedmiu na stu badanych (7%) nie potrafi ustosunkować się do omawianej kwestii.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (315) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganą komputerowo (CAPI) w dniach 17–25 sierpnia 2016 roku na liczącej 1033 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Oceny realizacji obietnic wyborczych zróżnicowane są przede wszystkim w zależności od deklarowanej religijności badanych oraz ich sympatii politycznych. Przekonanie, że PiS wywiązuje się ze złożonych obietnic, wyraża niemal trzy czwarte praktykujących religijnie kilka razy w tygodniu (72%) oraz dwie trzecie co tydzień uczęszczających na msze lub inne spotkania religijne (65%). Taką opinię podziela aż 79% osób określających swoją orientację polityczną jako prawicową (zob. tabela aneksowa 1). W elektoratach partyjnych wątpliwości co do tego, że PiS realizuje swoje obietnice wyborcze, w zasadzie nie mają zwolennicy tej partii – 93% z nich podziela tę ocenę, podobnie jak dwie trzecie potencjalnego elektoratu ruchu Kukiz'15 (67%) oraz połowa spośród osób niezdecydowanych co do udziału w ewentualnych wyborach parlamentarnych (50%). Przeciwną opinię wyraża dwie trzecie zwolenników Nowoczesnej (65%), trzy piąte spośród zamierzających głosować na PO (58%) oraz niemal połowa tych, którzy nie wybraliby się do urn w razie ewentualnych wyborów parlamentarnych (47%).

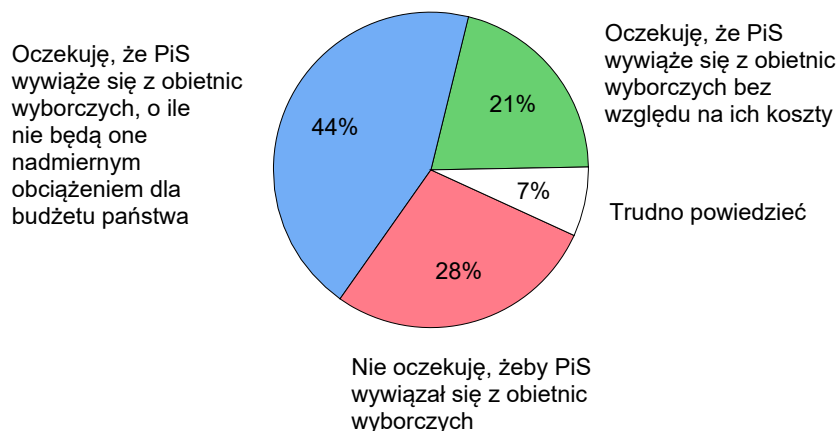
Tabela 1

Elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, Pana(i) zdaniem, PiS wywiązuje się z obietnic wyborczych czy też nie?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Platforma Obywatelska	35	58	7
Prawo i Sprawiedliwość	93	4	3
Kukiz'15	67	29	4
Nowoczesna	35	65	0
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	50	37	13
Niezamierzający brać udziału w wyborach	42	47	11

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Okazuje się, że Polacy, choć w większości zadowoleni z realizacji obietnic wyborczych PiS, nie oczekują ich spełnienia za wszelką cenę. Ponad jedna czwarta badanych (28%) w ogóle nie oczekuje od partii rządzącej wywiązania się ze złożonych obietnic, a dwie piąte (44%) liczy na ich spełnienie pod warunkiem, że nie wpłyną zbyt negatywnie na stan budżetu państwa. Bezwzględnej realizacji programu wyborczego domaga się od PiS jedynie co piąty ankietowany (21%), z czego relatywnie najczęściej osoby praktykujące religijnie kilka razy w tygodniu (36% wskazań), o prawicowych poglądach politycznych (30%), mieszkające na wsi (26%), o dochodach *per capita* od 1400 zł do 1999 zł (26%), w wieku od 55 do 64 lat (25%), a pod względem statusu zawodowego – pracownicy usług (28%) oraz robotnicy wykwalifikowani (26%) – zob. tabela aneksowa 2.

RYS. 2. CZY OCZEKUJE PAN(I), ŻE PiS WYWIĄŻE SIĘ Z OBIETNIC WYBORCZYCH CZY TEŻ NIE?

W elektoratach partyjnych brak oczekiwań co do spełnienia obietnic wyborczych PiS dominuje wśród zwolenników Nowoczesnej (55% wskazań). Wyborcy PO są w tym względzie podzieleni, przy czym ci, którzy liczą na realizację programu wyborczego przez rządzących, w większości mają na względzie stabilność finansów państwa. Od stanu budżetu państwa swoje oczekiwania w zakresie realizacji obietnic wyborczych najczęściej uzależniają potencjalni wyborcy PiS (62% wskazań), ruchu Kukiz'15 (50%) oraz osoby niezdecydowane co do uczestnictwa w ewentualnych wyborach (47%). Oczekiwania realizacji programu wyborczego bez względu na koszty relatywnie częściej niż inni formułują zwolennicy PiS (29% wskazań).

Tabela 2

Elektoraty*	Czy oczekuje Pan(i), że PiS wywiąże się z obietnic wyborczych czy też nie?			
	Oczekuję, że PiS wywiąże się z obietnic wyborczych bez względu na ich koszty	Oczekuję, że PiS wywiąże się z obietnic wyborczych, o ile nie będą one nadmiernym obciążeniem dla budżetu państwa	Nie oczekuję, żeby PiS wywiązał się z obietnic wyborczych	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Platforma Obywatelska	15	35	49	1
Prawo i Sprawiedliwość	29	62	4	5
Kukiz'15	21	50	28	1
Nowoczesna	10	33	55	2
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	20	47	20	13
Niezamierzający brać udziału w wyborach	21	32	37	10

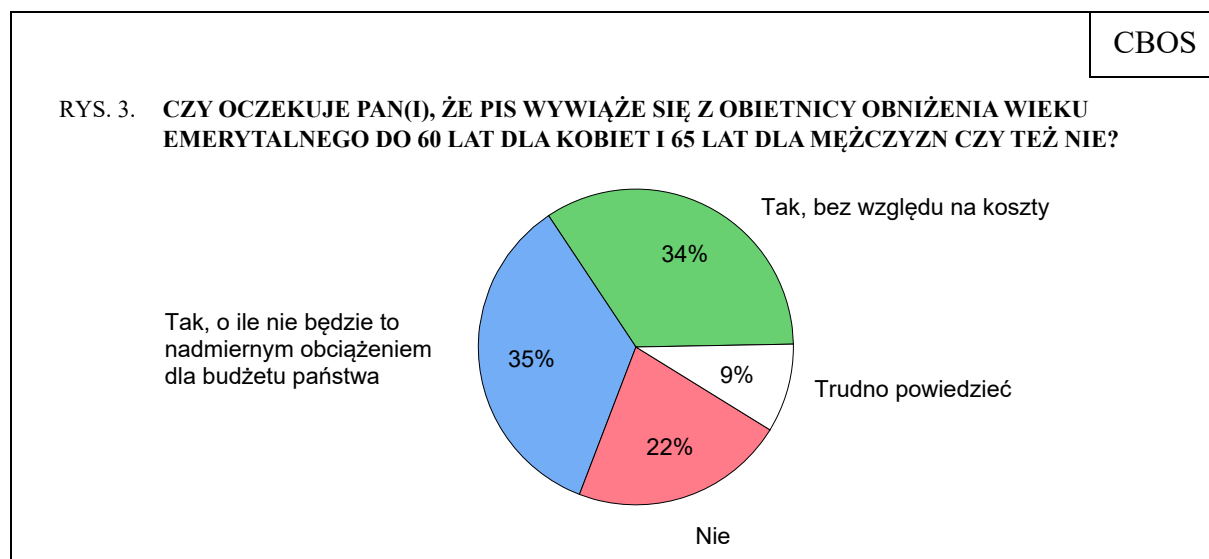
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Zarówno osoby, które domagają się bezwzględnej realizacji obietnic wyborczych PiS, jak i te, które tę realizację uzależniają od możliwości finansowych państwa, w zdecydowanej większości są usatysfakcjonowane zakresem i tempem wprowadzania obiecanych reform (odpowiednio 75% i 72% wskazań). Przekonanie, że partia rządząca nie wywiązuje się z obietnic wyborczych wyrażają głównie ci, którzy nie oczekują ich realizacji (75% wskazań).

Tabela 3

Czy oczekuje Pan(i), że PiS wywiąże się z obietnic wyborczych czy też nie?	Czy, ogólnie rzecz biorąc, Pana(i) zdaniem, PiS wywiązuje się z obietnic wyborczych czy też nie?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
w procentach			
Oczekuję, że PiS wywiąże się z obietnic wyborczych bez względu na ich koszty	75	21	4
Oczekuję, że PiS wywiąże się z obietnic wyborczych, o ile nie będą one nadmiernym obciążeniem dla budżetu państwa	72	24	4
Nie oczekuję, żeby PiS wywiązał się z obietnic wyborczych	19	75	6
Trudno powiedzieć	38	16	46

Jedną z kluczowych obietnic wyborczych PiS – zarówno w kampanii prezydenckiej, jak i parlamentarnej, która dotychczas nie została zrealizowana, jest obniżenie wieku emerytalnego – do 60 lat dla kobiet oraz do 65 lat dla mężczyzn. Okazuje się, że większość Polaków chciałaby realizacji tej obietnicy (69%), przy czym jednak połowa z tej grupy (35% ogółu) ma na uwadze stan finansów państwa i od niego uzależnia podjęcie działań w tym zakresie, pozostali natomiast (34%) oczekują obniżenia wieku emerytalnego bez względu na koszty z nim związane. Co piąty badany (22%) w ogóle nie oczekuje realizacji tej obietnicy PiS.

Bezwzględne obniżenia wieku emerytalnego domagają się przede wszystkim osoby w wieku przedemerytalnym – mające od 55 do 64 lat (44%), o prawicowych poglądach politycznych (44%), niezadowolone ze swojej sytuacji materialnej (44%), z wykształceniem zasadniczym zawodowym (41%), o dochodach *per capita* w przedziale od 650 zł do 1999 zł (39% – 42%), a pod względem statusu zawodowego – renciści (45%), pracownicy usług (43%), robotnicy niewykwalifikowani (42%), rolnicy oraz emeryci (po 40%) – zob. tabela aneksowa 3.

Biorąc pod uwagę deklaracje głosowania w ubiegłorocznych wyborach parlamentarnych można stwierdzić, że elektorat Nowoczesnej w większości nie oczekuje obniżenia wieku emerytalnego (52% wskazań), natomiast zwolennicy PO, PiS oraz ugrupowania Kukiz'15 zazwyczaj chcą spełnienia tej obietnicy wyborczej, przy czym mniej więcej jedna trzecia każdego z tych elektoratów jej realizację uzależnia od stanu finansów publicznych. Powrotu do poprzedniego wieku emerytalnego bez względu na koszty z tym związane najczęściej domagają się wyborcy PiS (47% wskazań).

Tabela 4

Na kandydata której partii / komitetu wyborczego głosował(a) Pan(i) w wyborach do Sejmu 25 października 2015 roku?	Czy oczekuje Pan(i), że PiS wywiąże się z obietnicy obniżenia wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet i do 65 lat dla mężczyzn czy też nie?			
	Tak, bez względu na koszty	Tak, o ile nie będzie to nadmiernym obciążeniem dla budżetu państwa	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Platforma Obywatelska	27	35	30	8
Prawo i Sprawiedliwość	47	37	11	5
Kukiz'15	35	36	26	3
Nowoczesna	25	21	52	2

Mimo że do tej pory nie udało się zrealizować wszystkich obietnic wyborczych zapowiedzianych przez premier Beatę Szydło na pierwsze sto dni funkcjonowania rządu, respondenci w większości mają poczucie, że PiS wywiązuje się ze swojego programu (56% wskazań), w tym większych wątpliwości co do tego nie mają niemal wszyscy zwolennicy partii rządzącej (93%).

Wprawdzie dwie trzecie ogółu dorosłych Polaków oczekuje, że PiS wywiąże się ze złożonych obietnic wyborczych (65%), jednak większość z tej grupy (44% ogółu) ich realizacji domaga się jedynie w sytuacji, gdy nie spowoduje to zagrożenia dla finansów państwa. W przypadku obietnicy obniżenia wieku emerytalnego – jej spełnienia spodziewa się 69% badanych, z czego połowa (35% ogółu) tylko wówczas, gdy nie będzie to stanowiło nadmiernego obciążenia dla budżetu. Relatywnie najmniej wrażliwi na sytuację finansową państwa w kontekście spełniania obietnic wyborczych są zwolennicy partii rządzącej, którzy zdecydowanie częściej niż inni domagają się realizacji programu wyborczego PiS bez względu na koszty. Elektorat Nowoczesnej i PO w dużej mierze w ogóle nie oczekuje realizacji obietnic złożonych w kampanii wyborczej przez PiS – w tym obniżenia wieku emerytalnego.

Opracował
Rafał BOGUSZEWSKI